

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Kort Begryp Des Levens Ende Der Devghden Vande Weerdighe Joanna van Randenraedt Geestelycke Dochter Onder de Bestieringhe der Societeyt Iesu

**Huysmans, Daniel
Nerrincq, François**

T'Antwerpen, 1690

1. §. Ghebedt in't ghemeyn.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38005

Myrre, als een stercke ende verheven verstervinghe; die by de Myrre vergelēken wordt, om dat de Myrre bitter van smaeck ende goedt van reuck is. Ende wat verstaen wy door den heuvel van wieroock, als een verheven ghebedt? 'T welck by eenen heuvel, ende niet by eenen bergh vergeleken wordt, om dat 't Gebedt lichtelijck bekomen wordt, als den bergh van verstervinghe veroverd is; ende by den wieroock, om dat het als wieroock ten Hemel op-klimt. Den Bruydegom dan gaet na den bergh van Myrre, ende van daer na den heuvel van vieroock: want hy vriendelijck die sielen besoeckt, die by door verstervinghe haerder gebreken siet opklimmen.

Laet ons het Ghebedt van JOANNA ter hande nemen, ende dat bequamelijck deelen.

I. §.

Ghebedt in't ghemeyn.

Die sou seggen dat het leven van JOANNA een geduerigh ghebedt is gheweest, en soude sich niet misgrijpen.

Van haere eerste minder-jarigheyt heeft-men bemerckt dat haren gheest besonderlijck ende sonder ophouden hiet toe gedreven wierdt: want sy van alsdan uyttermaten neerstigh was, soo tot het leeren, alt tot het oeffenen, van al wat tot het selve dienstigh ende voordeeligh is. Sy hoorde Sermoonen t'allen tijde seer geerne, ende wierdt daer toe als ghedreven, oock eer sy die wel verstaen kost: ende die gehoort hebbende, pooghde sich, om den inhoud van 't Sermoon diep in te printen in haer memorie. Ende sy hadde daer op veel te vraghen,

H h 2

om

om de faeke beter te vatten, namentlijck als sy noch een kindt zijnde, by gebreck van jaren ende van wetenschap, de faeke niet wël en begreep. Daer naer onder-socht, sy de bequaemste middelen, om in't werck te legghen, datse inde Sermoonen ghehoort hadde. Op dese dinghen speelden haer ghedachten geheel den dagh: ende sy bevondt metter tijdt meer en meer, dat gelijk de spijsse beter voedtsel gheeft aen het lichaem, als sy inden mondt wel geknouwt wordt; alsoo oock de waerheden des Gheloofs profijtiger zijn aen de siele, als die dickwils ende aandachtelijck overpeyst worden: segghende, dat soo menighe Geloovighe niet en onderhouden de wetten Godts, en soo menighe Geestelijcke niet en wandelen den wegh der deughden, om datse niet rijpelijck en overlegghen dese waerheden.

Van haer kintsche jaren was de Kercke haer lustplaetse: alwaer sy aen een jeder diende tot stichtinghe, ende tot voorbeeld van alle Godtvruchtigheyt. Sy was van haer vier jaren wel bedreven inde mondelijcke ghebedekens, die sy daghelijck x las: ende van haer vijf jaren begon sy afghesonderde plaetsen te soecken, om bequamelijcker te bidden. Wat was dit altemael, als kalck en steenen, ick wil segghen, bereytsel, om den grooten ende verheven bouw des ghebedts op te trecken?

De gheneghentheyt tot d'eenigheydt groeyde in haer met de jaren: en gheene plaetse en was haer aenghenamer, als de Kercke, ende de kamer: om te bidden, geestelijcke Boecken te lesen, eenigh handwerck aen te nemen: ende daer-en-tusschen den gheest altijd met Godt te bekomeren. Ende ghenootsaeckt zijnde om onder de menschen te wesen en verlietse daerom 't ghebedt niet.

Was

Was sy aen de tafel? sy badt: want sy alsdan het etē, dat haer swaer ende lastigh viel, socht lichter te maken met soete gepeysen. Somwijlen offerde sy haer selve aen Godt, om in hem verteert te worden, ghelijck de spijsse van haer verteert wierdt. Andermael, dat gelijk de spijsse veranderde in haer bloedt ende vleesch; sy oock teenemael in Godts-liefde mocht veranderen, ende andere diergelijcke.

Was sy in eenighe t'samen-sprake met menschen; sy badt: want-se geen gehoor en gaf, dan alleene-lijck aen Godtvruchtighe dinghen. 'T gebeurde somtijds dat-se in't gheselschap was, daer-men onbescheyde saken voor-rhadde: als wanneer JOANNA niet en wist wat'er geseydt wierdt. Ende sy is somwijlen twee uren lanck geweest in diergelijcke gevallen, sonder een woordt te spreken. Als haer geseyt wierdt, dat-se niet en sprack, of als-men haer ghevoelen afvraeghde, antwoorde: *Vel wat sal ick segghen op 't gheen ick niet en verstaen?* Maer als-men van Heylighe saken sprack, dan gonck haer hert, en haren mondt open.

Gongh sy lanckx de straten? sy badt: want sy alsdan niet alleene-lijck haer ghepeysen op Godt en hadde, maer oock alle Beelden van *Christus*, of sijne Heylighen, die op de straten waren, met een kort gebedt vereerde. 'T is eens gebeurt, dat-se wat spoedigh voor by een Crucifix gaende, het selve niet ghesien en hadde: als wanneer sy hoorde dese woorden: JOANNA, *gaet-ge soo voor by, sonder my te groeten?* Waer op sich omkeerende, sagh het Beelt vanden gekruyften Salighmaker: ende terstont vallende op hare kniën, bekende hare plicht, ende bedanckte den goedertieren Godt van sijne vermaninghe.

Wat wil ick hier voorder van segghen? met een woort alleen, kan ick goet-maken dat het leven van JOANNA een geduerigh gebedt was: seggende met de waerheyt, dat het haer seer pijnlijck, ende een overgroot torment was, oock voor korten tijdt het ghebedt te derven. Ick bewijse dese waerheydt met dese geschiedenisse.

Den Biecht-vader hadde aen JOANNA, die siecker-tieren was, gheboden s'morghens tot ses uren te rusten, ende niet in't minste by nachten te bidden: t'geene een hert woordt was voor JOANNA: aen't welck sy nochtans sich onderwierp. By nachten wacker wordende, vreesde sy haer herte tot Godt te keeren, om teghen den wille vanden Biecht-vader niet te misdoen: ende Godt was evenwel in haer gepeysen. Aen den welcken sy alleenlijck seyde: *Heere, ick moet slaepen.* Maer onvoorfiens sich eens vergetende, met te segghen: *Och! mijnen Godt!* badt terstont om vergiffenisse, vreesfende teghen de ghehoorsaemheyt misdaen te hebben. Maer bemerckte terstont, dat sy hier mede teghen de ghehoorsaemheyt op een nieuw misdede: want vergiffenisse vra ghen, was oock bidden. V Wat gevoelen sy gehadt heeft in dit ghebodt des Biecht-vaders, van sich by nachten van 't ghebedt t'ontrecken, gheeft sy te kennen met dese woorden. *Dat ick soude willen verklaren vvat tormenten mijn herte ende mijn siele dies aengaende gheteden heeft: dat vvaer te vergheefs. Dien ghe-
duerighen teghenstant om te slaepen, en niet te bidden, is onverdraghelijck. Ick en vvijs niet, hoe ick 't hadde: het docht my onmoghelijck, my soo te moeten stellen, teghen dien invvendighen treck tot Godt. Ick hebbe oock groot achterdencken, of ick, met voort te gaen in alsulke ledigheyt, wel mocht verflappen: VWant het sijn dingen,
die*

*die de bedorven natuere toegheven: dan ick ghevoele
min moeyte om my tot Godt te begheven, als my van
hem te trecken.*

Wat dunckt u Leser, en was het Leven van JO-ANNA niet een gheduerigh bidden? Die by nachten swijmelende soo groot ghewelt moest doen, om het gebedt te laeten, die dit verbodt vanden Biechtvaeder voor een onverdraeghelijck torment heeft ghehouden; wat heeft die soo by nachten als oock by daeghen ghedaen, den vrijdom ghenietende om te moghen bidden.

Sy hadde seer veel ende verscheyde practijcken van bidden, die te menighvuldigh zijn om hier beschreven te worden; want aengaende den Roosenkrans, heeftse wel hondert verscheyde manieren verdacht, om met meerdere inghekeertheydt des herte dien te lesen. In haer schriften staen oock vele schoone oeffeninghen uytghedruckt, om Godt vruchtelijck Misse te hooren, ende andere dierghelijcke wercken, profijtlijcker ende aenghenaemer aen Godts ooghen te maecken.

Haer Ghebedt en was niet alleen voor haer selven, maer oock voor andere: wantse niet meer iemant uyt haer ghebedt en sloot als uyt haere liefde, die tot alle menschen haer uytreyckte, ghemerckt dat den Soone Godts voor alle menschen ghestorven is. Ende al hoe wel sy bekende onweerdigh te sijn, om van Godt verhoort te worden, en weygherde nochtans aen niemant haeren bystandt, die versocht wierdt.

De kracht van haer ghebeden onder 't volck seer bekent zijnde, was 'er eene jonghe ghetrouwde Vrouwe van haer goede kennisse, die door IOANNA groote aelmoessen uyt-reyckte aende Armen.

Dese

Dese sieck zijnde, verfocht van haer, Godt te willen bidden, datse de ghesontheydt moght wederkrijghen, by aldien dese dienstigh waere tot haere saligheydt, maer anders niet: want het een seer Godtvruchtighe vrouwe was. IOANNA begonst te bidden, ende den Heere verroonde haer in 't ghebedt de ghesteltenisse van die vrouwe: hoe datse noch eenighen tijdt soude leven, maer met lijden gheoeffent worden, ende haere lijdsaemheydt ende overghevinghe van haeren wille, aen hem seer aenghenaem soude wesen: datse niet veel ghesonde daeghen en soude hebben, ende vroegh vande weereldt scheidt. Quaelijck en hadde IOANNA begonst te bidden, of dese siecke bevondt haer soo verlicht, datse niet en twijffelde of sy hadde door dese ghebeden volle ghesontheydt bekomen: maer IOANNA seyde haer heymelijck alle de schickinge des Heere, haer verkloekende om alles te lijden ter liefde Godts, dat haer toegheschickt was; ende gelijk IOANNA voorseydt hadde, soo is 't geschiedt. Als sy dit beschrijft, voeght 'er by dese waerschouwinghe. *Ghemeynelijck gaet het soo, dat iet besonders overkomt, of in 't lichaem, of inde goederen, of andersints, aende ghene die eerst tot den geestelyken staedt sich willen begheven, ende daer naer afvrijcken: want Godt en wordt niet gheerne verstoeten.*

Somwijlen wiertse van soo veele verfocht om te bidden, datse niet en wist van waer eerst beginnen. Waerom sy alsdan de vryheydt nam, van vriendelijck Godt te vraeghen, om wat reden dat hy toeliet, datse van haer Biech-vaeders, ende andere overlafst wierdt, met soo veele saecken van hem te verfoecken, daerse d'alderonweerdighste was van alle menschen: datse gheerne ghehoorsaem was,
ende

ende gheerne dienst dede aen een ander, maer tegenwoordelijck niet en wift, van waer beginnen, mits dat sy soo vele requesten hadde aen te dienen Waer op den Heere sich vrindelijck aen haer ver-toonde, als medelijden met haer hebbende over dese menighvuldige sorgen, ende sijne hulpe toefegghende, om alle dese requesten op te draeghen aen sijnen Vaeder. Wanneer JOANNA soo inghenomen wierdt door de liefde tot Christus, datse wenschte eeuwelijck soo te blijven, ende schroomde tot haer selven te komen.

Noch meer overvallen wesende met menighvuldigh verfoeck van haer gebeden, soo datse geen uytkomen en sagh, sprack sy tot Godt, segghende: *Heere, ick vveet dat uwe Majesleyt soo vvel vele dinghen seffens kan gheven, als een alleen; ende oock geven vuilt: uwe macht, ende goetheydt, maeckt my stout, om dit alles in eene reys van u te verfoecken.*

Niet alleenelyck en waeren in haer ghebedt de Persoonen, die de ghebeden van JOANNA verfochten; maer oock andere die dit niet en verfochten: want sy wel wiste dat Godt het bidden voor malkanderen van ons vereyscht. Sondaghs badt sy besonderlyck voor de Christelycke jonckheydt, op datse in deughden mocht op-wassen: s'maendaghs voor de Sielen die in't Vaghevier zijn behalven datse alle haere verdienstighe wercken aende selve toe-eyghende, voor soo veel als dit kan gheschieden. Dynsdagh, voor alle bedroefde herten. Woenfdaghs, voor de bekeeringhe der ongheloovighe. Donderdaghs, voor vrienden ende vyanden, op dat een jeder van dese meer mocht ontfteken worden, door liefde en eerbiedinghe tot het alderheylighste Sacrament. Vrydaghs, voor de

bekeeringhe der sondaeren, op datse niet verloren en souden gaen. Saterdaghs, voor alle die in suyverheydt leefden, op datse in 't onderhouden der selve mochten volherden.

Sy badt oock besonderlijck ende dickwils voor die ghesondight hadden, naementlijck als eenighe sonden tot haere kennisse quamen: ende sy kreegh dickwils van Godt self de kennisse, dat eenighe Geestelijcke of weereldtlijke persoonen in swaere sonden ghevallen waeren: alswanneer sy niet op en hiel van te bidden, tot dat 'er beternisse ghevolght was.

Sy badt oock besonderlijck voor alle gheestelijcke, en wereldtsche Overheydt, als die seer voordeligh oft achterdeeligh aen 't eeuwigh welvaeren van haer onderfaeten konnen wesen: voor de verheffinge vande Heylighe Kercke, ende uytroeyinghe der Ketterijen: voor den voorspoet van 't Huys van Oostenrijck: voor de vervoorderinghe vande Societeyt Iesu, als seer dienstigh aende Heylighe Kercke. Niemandten wierdt uytgesloten uyt haer ghebedt: want sy badt voor gheestelijck ende weereldtlijck, niet alleen in 't gemeyn, maer oock in 't besonder: voor Pausen, Cardinalen, Bisschoppen, Prelaten, voor Keyfers, Koninghen, Rechters; voor gheloovighe, en ongheloovighe; voor rechtveerdighe, ende sondaeren; voor ghetrouwde, ende onghetrouwde; voor oude ende jonghe; voor arme en rijcke; met een woordt, het moest al in haer ghebedt komen, daer den Salighmaecker voor gestorven is.

Maer met d'aldermeeste goedthertigheydt badt sy voor de ghene, die haer eenigh onghelijck aenghedaen hadden: want ghemerckt dat sy, soo be-

gee-

geerigh was om te lijden, en hiel sy 't lijden dat haer aenghedaen wiert, niet voor vyantschap, maer voor vrientschap: ende wiert noch stercker aengepraemt tot dit ghebedt om datse haer selven ghemeynelijck veroordeelde, als eenighe reden ghegeven hebbende tot dit onghelijck, ende in haer woorden of wercken gheene genoeghsaeme voorfichtigheyt ghebruyckt hebbende. Wantse anderen veronschuldighde die teghen haer misdaen hadden, ende alleenlijck haer selven beschuldighde, als de eenighe oorfaecke van soodaenigh gheval.

Om meerder kracht aen alle de voorseyde ghebeden te gheven verfocht sy van eenighen besonderen Heylighen in haer bidden gheholpen te worden, die sy alsdan voor Patroon of Patroonerse verkoos: soodaenighe Patroonen hier toe verkiesende, die besonderlijck dienstigh waeren tot het ghene sy voor-hadde, 't zy om datse uyt schijnende gheweest waeren in dierghelijcke saecken, 't zy om iet anders. Dit sy ghenoech van haer ghebedt in't ghemeyn: laet ons nu komen tot haere Meditatie, of bedenckinghe.

2. §.

Bedenckinghe.

DEn eersten Meester die haer gheleert heeft den gheest inwendelijck in Goddelijcke dinghen te oeffenen, is Godt self gheweest: daer nae is sy oock door menschen onderricht, ende leeringhen die de Meesters van't inwendigh gheestelijck leven voorschrijven. Sy voorderde in dese oeffeningen soo seer, dat alle haere wercken schijnen een gheduetighe bedenckinghe gheweest te zijn.

li. 2

Be